

KONFERENCE FRANTIŠEK BARTOŠ,
DIALEKTOLOG, PEDAGOG A NÁRO-
DOPISEC (ZLÍN 25.–26. 4. 2006)

Sté výročí úmrtí Františka Bartoše bylo v loňském roce připomenuto vskutku důstojně. Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně a Krajská knihovna Františka Bartoše zorganizovaly *Rok Františka Bartoše ve Zlínském kraji a ve Zlíně*. V jeho rámci byla uspořádána konference *František Bartoš, dialektolog, pedagog a národopisec* (Zlín 25.–26. 4. 2006). Organizátoři jí nejenže obsáhli šíři a bohatost zájmů Františka Bartoše, ale rovněž umožnili, aby se na společném jednání sešli národopisci, historikové, archiváři, pedagogové, muzikologové a lingvisté, zastoupena byla též architektura a výtvarné umění.

Úvodní slovo patřilo Richardu Jeřábkovi (*Dílo Františka Bartoše v českém národopise*), jenž poopravil některá klíše spjatá s Bartošovým dílem. Karel Pavlišťík připomněl první jubilejní bartošovskou konferenci konanou před padesáti lety (*Naše bartošovská bilance (mezi dvěma konferencemi)*). Lucie Uhlíková (*Dobové reakce na dílo Františka Bartoše*) se kriticky postavila k otázce fundovanosti negativně zaměřených ohlasů na Bartošovo dílo.

Různorodost Bartošovy činnosti pak bylo možno sledovat v rámci tematicky provázaných bloků. O jeho počínech dialektologických a jazykově kulturních pojednali Rudolf Šrámek (*František Bartoš a jeho zpracování nářeční slovní zásoby na Moravě*) a Stanislava Kloferová (*Bartošova Dialektologie moravská a Český jazykový atlas*). Z argumentů dialektologických, ale též historických a etnografických vycházel ve svém vystoupení Jaroslav Štika (*O Laších a Valaších a jejich vzájemném vztahu*).

Problematika hudebně vědní byla uvedena výpovědí takřka osobní, již přednesl

Dušan Holý (*Resumé o neuskutečněné reedici Bartošových písňových sbírek*). Z obsáhlých Bartošových písňových sběrů vycházely příspěvky Jiřího Lusky (*Národní písně moravské v nově nasbírané BII jako pramen pro nářevovou analýzu: centrální tóny v melodice „písní milostných“*) a Jarmily Procházkové (*Janáčkovy záznamy a jejich redakce ve třetí Bartošově sbírce*). Z pohledu pedagogického přistoupila k těmto zdrojům Judita Kučerová (*Odkaz Františka Bartoše hudební pedagogice*). Bartošova pedagogická činnost jazykovědná byla tématem příspěvku Jany Marie Touškové a Ivy Kolářové (*Klasifikace morfologických a syntaktických jevů v učebnicích F. Bartoše ve světle gramatického učiva současných učebnic*). Bartošovu pedagogickému odkazu se věnovala rovněž Markéta Pavlišťíková (*Aktuální pedagogické podněty z díla Františka Bartoše*). Do okruhu s tematikou pedagogickou patřil i referát Františka Hýbla (*Počátky českých středních škol na Moravě v poslední třetině 19. století a František Bartoš*), volněji pak rovněž příspěvek Jany Pospíšilové (*Od sbírky Naše děti k současnému stavu bádání*). Opomenuto nezůstalo ani téma korespondence. Jde stále o okruh mimořádně nosný, jak doložili Miloš Melzer (*Korespondence Františka Bartoše s Janem Evangelisou Kosinou*), Milada Písková (*Ke spolupráci Vincence Praska s Františkem Bartošem*), Andrea Zobačová (*František Bartoš, Vladimír Šťastný a časopis Obzor*) a Martin Šimša (*Bartošova vědecká práce a její stopy v jeho pozůstalosti*). Že byl F. Bartoš osobností, o níž je v archivech stále co objevovat, dosvědčil též Karel Altman (*František Bartoš, občan št'ouralovský*), který pojednal o Bartošovi jako o členu brněnské „stolové společnosti“. S Bartošovou národopisnou činností souvisel i jeho zájem o venkovskou archi-

tekturu, jak upozornila Věra Kovářů (*František Bartoš a stavební kultura na Zlínsku*), a o propagaci venkovské kultury, jak připomněl Jiří Severin (*František Bartoš a naše doba (na příkladu Zlínského kraje)*). Do 19. století, do míst, jimiž badatel prošel, směřovalo vzápětí vystoupení Jiřího Michalíka a Pavly Gajdošíkové (*Místopisné vzpomínky na Františka Bartoše*). Okrajovým tématem ve vztahu k Bartošovi nemusí být ani životní osudy ilustrátorů jeho knih, což výstižně postihl ve svém referátu Tomáš Mikulaščík (*Ilustrátoři díla Františka Bartoše*); pozornost věnoval M. Alšovi a A. Kašparovi.

Zdařilým zakončením konference bylo vystoupení Juraje Hamara (*V čom je pes zakopaný? Pocta Františku Bartošovi*), jenž prostřednictvím slovenštiny doložil kouzlo a nadčasovost expresivní složky slovní zásoby.

Třebaže byla témata přednesených příspěvků různorodá, nesla se konference v tvůrčím duchu, jak prokazovala velmi živá diskuse. Výborně zorganizované setkání nakonec všechny přesvědčilo, že se o osud bartošovské tradice nemusíme obávat – ve Zlíně spočívá v těch nejlepších rukou!

Stanislava Kloferová

Barbora Gergelová, Interiér vesnického domu a jeho proměny v Čechách, na Moravě a ve Slezsku (kritická edice CD-ROM).

Monumenta ethnographica 2, vyd. EÚ AV ČR za podpory GA ČR /č.g.404/04/0134, Software a zpracování AiP Beroun s.r.o.© Etnologický ústav AV ČR 2006.
Cena: 200,- Kč

Databáze fotografií vesnického interiéru ze sbírek EÚ AV ČR s odborným popisem, fotografie interiérů z příhraničních oblastí Polska a Rakouska, doprovodná studie o vesnickém interiéru, heslář odborných termínů, mapy, výběrová bibliografie k tématu vesnického interiéru, německé resumé.

Objednávky vyřizuje: Etnologický ústav AV ČR, v. v. i., Na Florenci 3, 110 00 Praha 1, tel. 234612611, e-mail: gergelova@eu.cas.cz

---